

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเมืองน้อย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

บัญชา เอกศิริ, วท.บ.¹, สมัย ลาประวัตติ, ส.ด.²

บทคัดย่อ

การวิจัยวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม ตำบลเมืองน้อย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ศึกษาระหว่างเดือนตุลาคม 2567 – มกราคม 2568 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 50 คน ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis และ McTaggart จำนวน 1 วงรอบ โดยแต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และสะท้อนผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวม การจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุได้รับการประเมินคุณภาพชีวิตก่อนและหลัง การเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และเปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยใช้สถิติ paired t-test ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมตำบลเมืองน้อย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ คือ “MUANGNOI Model” ประกอบด้วย 1) M; Management : การจัดการร่วมกันของคณะกรรมการ 2) U ; Unity Team: ความพร้อมเพียงของทีม เป็นหนึ่งเดียวในการทำงาน 3) Action : การลงมือปฏิบัติตามแผนการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม 4) N; Network : ภาคีเครือข่าย ร่วมกันสังเกตผล นิเทศ ติดตาม สนับสนุนการดำเนินงานพัฒนา 5) G&N; Good practice&Nottable มีต้นแบบที่ดี สร้างความโดดเด่น ขยายผล ให้พื้นที่อื่นนำไปใช้ 6) O&I ; Orperation&Improvement : ดำเนินการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง การนำรูปแบบไปถอดบทเรียนความสำเร็จและโอกาสพัฒนา ระดับคุณภาพชีวิตทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง (Mean7630, S.D. =10.18) ระดับคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง (Mean 83.60,S.D.-8.99) โดยสรุป ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการศึกษาคั้งนี้ ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ 3) ชุมชนมีส่วนร่วมทุกกระบวนการ 4) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้การสนับสนุนให้กำลังใจ 5) มีทุนทางสังคม 6) การติดต่อประสานงานของเครือข่าย

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, ผู้สูงอายุ, การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

¹นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเมืองน้อย ต. เมืองน้อย อ. กันทรารมย์ จ. ศรีสะเกษ E-mail: Bancha.E@hotmail.com

²นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ E-mail: samailaprawat@gmail.com

Development of a health promotion model for the elderly through community participation in Muang Noi Subdistrict, Kanthararom District, Sisaket Province

Buncha Eksiri *B.Sc.*¹, Samai Laprawat, *Dr.P.H.*²

ABSTRACT

The purpose of this research is to develop a health promotion model for the elderly. The research process included participation from the community in Muangnoi sub-district, Kanthararom District, Sisaket Province, between October 2024 and January 2025. The group that was used as a model for this study was further divided into two subgroups. The subgroups comprised 50 people who had involvement and 50 elderly people. The research used the quality management process (PAOR) for 1 cycle, each cycle consisting of 4 steps: planning, action, observation, and reflection. Analyze data by collecting, categorizing, and analyzing content and the mean difference of scores before and after the model was applied using the paired t-test. The process model for primary care service by using District health Board is "MUANGUOI Model," consisting of 1) M: Management: Joint management by the committee 2) U; Unity Team: The readiness of the team to work as one 3) Action: Implementation of the development plan resulting from the participatory planning 4) N; Network: Network partners jointly observe results, supervise, follow up, and support development operations. 5) G&N; Good practice & notable has a good model, creates prominence, and expands results for other areas to use. 6) O&I: Operation & Improvement: Continuously develop for better results. The results of the assessment included the factors of the involvement of stakeholders, the general quality of life, and the quality of life of the elderly. Following the research operation, it was found that the level of involvement of the involved parties was at a moderate level (mean 3.13, SD=0.81). The results for the quality of life of the elderly were also moderate (mean 76.30, SD=10.18). The quality of life for the elderly was also found to be moderate (mean 83.60, SD=8.99). Finally, the overall level of satisfaction of the elderly was moderate (mean 3.35, SD=0.56). In summary, the success factors of the study consisted of 6 factors: 1) having strong community leaders 2) importance being given to the elderly by the local administrative organizations 3) Community participation in every step of the process 4) Subdistrict healthpromoting hospitals providing support and encouragement 5) social capital 6) Network coordination.

Keywords : model development, elderly. elderly health promotion